

3 + 1 – PAREMPI SOTE

NÄE ry:n sote-lainsäädännön muutosehdotukset

Tilanne:

Väestön ikääntyessä silmäterveydenhuollon merkitys kasvaa, mutta nykytavalla toimien julkisten palveluiden saatavuus heikkenee entisestään. Myös kulut lisääntyvät.

Tahtotila:

Kannatamme hallituksen tavoitetta uudistaa Suomen sosiaali- ja terveydenhuoltoa. Meidän tulee hallitusohjelmaan kirjatun mukaisesti **parantaa palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta, parantaa yhdenvertaisuutta ja hillitä kustannuksia.**

Tuottavuuden on parannettava merkittävästi kaikilla palvelujärjestelmän osa-alueilla. Silmäterveydenhuollon osalta tämä tarkoittaa optikkoliikkeiden kytkemistä tiiviimmin osaksi julkisia terveydenhuollon palveluja, sillä julkisesti tuotettuja perustason silmäterveyspalveluja ei ole Suomessa koskaan ollut.

Nykyisen sote-esityksen ongelmat:

- Palvelujen saatavuus ei kohene – esitys rajoittaa järjestäjän mahdollisuuksia organisoida tuotantoa.
- Kansalaisten yhdenvertaisuus ei parane – esitys lisää alueellista eriarvoisuutta silmäterveydenhuollon palveluissa.
- Kustannusten kasvua ei hillitä – ellemme ota käyttöön kustannusvaikuttavimpia tapoja tuottaa julkisia palveluita, emme pysty jatkossa hoitamaan kaikkia.

3 + 1 ratkaisua:

1 Velvoittava ja yhteinen kustannuslaskennan malli

Vain tieto oman ja markkinoilta ostettavissa olevan tuotannon kustannuksista voi ohjata vastuullista ja taloudellisesti kestävästä palvelustrategian laadintaa ja toteuttamista. Kustannusvaikuttavan palvelutuotannon ja vastuullisen verovarojen käytön varmistamiseksi sote-palvelutuotantoon tarvitaan yksi, kaikille hyvinvointialueille yhteismitallinen ja yksittäisten palveluiden tasolle ulottuva tuotanto-kustannusten laskentamalli, joka

- mahdollistaa palvelutuotannon yksikköhintojen vertaamisen
- hillitsee palveluista aiheutuvaa kustannusten nousua
- mahdollistaa hyvinvointialueiden välisten tuotantokustannusten ja kustannusvaikuttavuuden vertailun
- mahdollistaa julkisen ja yksityisen palvelutuotannon yksikköhintojen vertaamisen
- mahdollistaa palvelusetelien ja henkilökohtaisten budjettien todellisten arvojen määrittämisen

Velvollisuus seurata palveluiden kustannuksia on lisättävä sote-järjestämislain palvelustrategiaa koskeviin kirjauksiin.

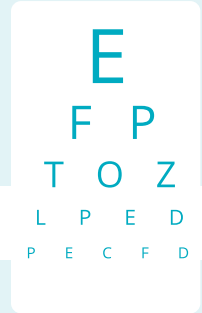
NÄKEMINEN JA
SILMÄTERVEYS
NÄE RY

2

Palvelutuottajille tasapuoliset toimintaedellytykset

Palveluntuottajien mahdollisuutta organisoida tuotantonsa tarkoituksenmukaisella tavalla ei saa perusteettomasti rajata. Julkisia ja yksityisiä osakeyhtiöitä on kohdeltava yhdenvertaisesti ja niiden tulee voida tehdä samoja tehtäviä. Pk- ja mikroyrityksiä ei saa voida jättää tarjouskilpailujen ulkopuolelle.

- Alihankinta-, ketjuttamis- ja kuoriorganisaatorajaukset ja -kiellot on poistettava
- Palvelutuottajien mahdollisuutta organisoida toimintansa ei saa rajata
- Osatarjousten jättämismahdollisuus on turvattava

3

Monituottajuutta tukeva palvelustrategia

Palvelustrategiassa pitää olla tavoitteellisia kirjauksia siitä, kuinka hyvinvointipalveluiden palvelurakennetta kehitetään ja aidon monituottajamallin rakentumista edistetään. Valmistelussa on oltava mukana keskeisten sidosryhmien edustajat, myös yrittäjien edustajia.

- Palvelusetelien käyttöä lisättävä huomattavasti
- Hankintojen perusteluvollisuus siitä, miksi hankitaan yksityistä palvelutuotantoa oman tuotannon sijaan, on poistettava
- Valitusoikeuden rajaaminen on poistettava
- **Palvelustrategiaan sisällytettävä velvoittava ja yhtenäinen kustannuslaskennan malli (kohta 1)**

+1

Hallituksen linjaus velvoittavasta palvelusetelistä toteutuu

Kolmen ensimmäisen kohdan pohjalla on oletus siitä, että hallituksen linjaus hoitotakuusta ja velvoittavasta palvelusetelin käytöstä pitää edelleen. Palvelusetelin avulla varmistetaan **hoitoonpääsy hoitotakuaikojen puitteissa**. Jos hyvinvointialue ei saavuta kyseisiä määräaikoja, sen on tarjottava palveluseteli.

Tutkittua säästöä:

NÄE ry:n teettämä esimerkkisairaanhoitopiirin kustannusvertailu osoittaa, että yksityisiä palveluntuottajia hyödyntäen on mahdollista saavuttaa arviolta

noin 30 miljoonaa euroa säästöä vuosittain.

Silmäterveyspalvelut on mahdollista tuottaa jo nykytilanteessa siten, että yhteiskunnan varoja säästyy ja palveluiden saatavuus paranee.

[Tutustu laskelmaan](#) >

Lisätietoja:

Panu Tast, toimitusjohtaja,
Näkeminen ja silmäterveys NÄE ry,
p. 029 3000 901, panu.tast@naery.fi

NÄKEMINEN JA
SILMÄTERVEYS
NÄE RY